

Posudek disertační práce Terezy Marčíkové „Dospívání a dospělost v Čechách (Vynořující se dospělost očima mladých lidí a jejich matek)“

Tereza Marčíková svou disertační práci věnovala tématu, ve kterém se velmi dobře orientuje a které již rozpracovala ve své magisterské práci. Volbu oblasti kultury, ve které se autorka zaměřuje na proces přechodu do dospělosti očima mladých lidí a jejich matek, pokládám za velmi přínosnou a inovativní, neboť tato problematika, v níž se za posledních několik let objevily nové zásadní poznatky a směry (Arnett), není stále dosud dostatečně prozkoumána a popsána.

Na úvod konstatuji, že práce je strukturována přehledně, má část teoretickou, část empirickou a soubor příloh. Teoretická část práce logicky vychází z genealogie přechodu do dospělosti z hlediska vývojových období a poté přechází ke zkoumání přechodu do dospělosti v kontextu rodiny a přechodu do dospělosti v kontextu kultury. Teoretická část by mohla v disertační práci zaujímat více prostoru a důkladněji rozvést některá zajímavá témata jako např. bikulturní identitu, otázku zakládání rodiny, postkomunistický syndrom nebo srovnání iniciačních rituálů ve francouzské a české kultuře. Výsledky srovnání (3.1.2.) by autorka mohla širě ilustrovat t při obhajobě. Teoretická část by měla obsahovat také jasněji formulovaný názor samotné autorky na teorie týkající se přechodu do dospělosti. Autorka by mohla při obhajobě krátce svůj názor na teorie (a především nové teorie) v této oblasti vyložit.

Empirická část práce je velmi dobře strukturovaná, jednotlivé kapitoly jsou přehledné a vypovídající. Autorka zvolila vhodnou metodologii, analýza byla provedena velmi precizně a kapitola 5.4. logicky celou práci uzavírá s uvedením výsledků výzkumu. Výsledky výzkumu odpovídají na základní dvě otázky, které si autorka kladla. První otázkou je, zda mladí čeští respondenti vykazují charakteristiky vynořující se dospělosti podle teorie J. J. Arnetta. Autorka srovnala výsledky výzkumu s výsledky Arnetta a došla k zajímavému zjištění, že pro mladé Čechy, stejně jako pro mladé Američany, jsou charakterové vlastnosti důležitějším znakem dospělosti nežli dosažení určité role ve společnosti. Druhou otázkou bylo, zda a jak se liší subjektivní pohled na dospívání do dospělosti očima mladých lidí a očima jejich matek.

Z výsledků vyplývá zajímavé zjištění, že mladí lidé i jejich matky považují za nejdůležitější kritérium pro dosažení dospělosti přijetí zodpovědnosti za důsledky svých činů. Autorka by při obhajobě mohla prezentovat i další kritéria a výsledky získané v rámci jejího empirického výzkumu.

Formální stránka disertační práce je poměrně zdařilá, až na některé gramatické nedostatky, které se převážně týkají použití měkkého nebo tvrdého i/y. Autorce bych také doporučila genderově korektní používání jazyka. Mohla by začít tím, že sama sebe bude označovat jako autorku a nikoliv jako autora.

Celkově autorka prokázala, že se v problematice velmi dobře orientuje, že je schopna aplikovat teoretické koncepty na konkrétní situace a provádět analýzu výsledků těchto aplikací. Práce nabízí nový pohled na problematiku dospívání. Podle mého názoru autorka naplnila cíle, které si v úvodu vytýčila, a proto doporučuji práci k obhajobě.

PhDr. Eva Ferrarová, Ph.D.

Oponentka

Praha 7. ledna 2012